

Lessebo kommun
Lätt att komma hem.

Se, lär och upplev konst!

GUIDE TILL KONST OCH UTSMYCKNINGAR

Kultur & fritidsförvaltningen 2017
Foto Lena Magnusson, Odette Wassenaar och Sören Mörch

Konst för alla.

Offentlig konst kan vara plats- och byggnadsanknutna konstverk, som till exempel skulpturer eller väggmålningar, men kan även vara lös konst som till exempel målningar och grafiska blad. Målsättningen med den konstnärliga gestaltningen i Lessebo kommun följer Gröna Kronoberg 2025 om att utveckla miljöer samt främja folkhälsan.¹ Målet är att bidra till estetiska upplevelser som stimulerar visuellt och intellektuellt och bidrar till att det offentliga rummet blir en plats för trivsel och samvaro.

I Lessebo kommun är enprocentregeln antagen, det betyder att 1 % av byggnadskostnaden ska gå till konstnärlig utsmyckning inom antagna riktlinjer. Enprocentregeln generellt har fram till idag genererat tusentals uppdrag till konstnärer, uppdrag som med tiden har format ett kulturarv.² Konst bidrar till att det offentliga rummet blir en plats för trivsel och samvaro och kommunicerar även vår historia, nutid och framtid.

I den här broschyren presenteras de verk och utsmyckningar som kan besökas eller beskådas av allmänheten i Lessebo kommun. Det innebär att de platsbundna verk som finns i skolor, vårdhem mm inte är med. Det finns tre offentliga kommunägda verk i kommunen som är placerade utomhus, men fler privatägda verk att beskåda. I Lessebo kommun finns flera verk placerade som skapats av framstående konstnärer inom främst glasindustrin. Det finns även utsmyckningar med i broschyren som är av allmänt intresse och som därför får förklarande text.

Kenneth Johansson

Kenneth Johansson (f.1946) född i Växjö, skulptör, utbildad på Konstfack på 70-talet. Konstnären är ofta representerad när det gäller offentlig utsmyckning i Växjö. Hans skulpturer i sten passar in i de flesta miljöer de placeras i oavsett var det är, i stadskärnan, i en rondell eller vid ett bostadshus. Johanssons skulpturer ger alltid platsen en extra dimension men smälter ändå in i omgivningen.

*"Hans verk präglas ofta av en enkelhet och direkthet uttryck som han fått inspiration till från japansk skulptur men också av en sorts personlig småländsk humor."*³

Johanssons konstverk finns att beskåda även i Japan, USA och Mexiko.

➤ PASSAGE

Material	Röd granit och diabas
Konstnär	Kenneth Johansson
Plats	Vänster om stora entrén Lessebo kommunhus
Invigd	1985

Ian Newbery

Ian Newbery, (f.1960) Nottingham, England. Flyttade till Sverige 1981. Internationell skulptör, bedrivit studier vid Bildkonstakademien i Helsingfors samt vid KKV i Gerlesborg. Konstverken är oftast av det monumentala formatet och Newbery använder sig gärna av diabas, granit och metall

Han har haft flera utställningar runt om i världen, både separata och samlingsutställningar. Newbery är representerad runt om i världen, förutom ett tiotal verk i Norden finns Newberys verk i 16 olika länder.

Statyn finns att beskåda utmed strandpromenaden i Hovmantorp.

➤ ACKUMULATED TIME

Material	Granit
Höjd	Cirka 5 meter
Konstnär	Ian Newbery
Plats	Strandpromenaden, Hovmantorp
Invgid	2007-09-12 ⁴

Leif Wrethander

Leif Wrethander, lokal träskulptör, har tillverkat många träskulpturer som finns utspridda i kommunen.

Företagarföreningen Abbakuse arbetade för att smycka Hovmantorp och beställde ett signifikant verk av Leif Wrethander. Jätten Buse (efter lokal sägen) placerades till att börja med vid dåvarande Köplusten i juni 1995, men fick sin nuvarande placering 2002 vid östra infarten, från väg 25, till Hovmantorp.

Jätten Buse är ett väsen från gamla sägner i Hovmantorp. Han fördrevs tillsammans med sin gumma när Hovmantorps gamla kyrka skulle byggas. Vill du läsa mer om gamla sägner finns det på Hovmantorps bibliotek. ⁸

► JÄTTEN BUSE

- Material** Massiv ekstam, skänkt av Kährs i Nybro
- Skulptör** Leif Wrethander
- Höjd** Cirka 4 meter
- Plats** Hovmantorp, östra infarten från väg 25
- Invigd** Juni 1995, flyttad 2002

Åsa Jungnelius

Åsa Jungnelius (1975), utbildad på Konstfack (MFA) där hon också undervisar, svensk formgivare och glaskonstnär vid Kosta Boda sedan 2007. Jungnelius finns representerad på Nationalmuseet, Stockholm.

Scenen på campingplatsen är ett av verken i konstprojektet "Residence-in-nature", 2016, där man bjöd in konstnärer att fritt vistas och arbeta i Region Kronoberg under en begränsad tid. Åsa Jungnelius skriver:

*"Koncept kalibreras till konst genom att dess instinkter att representera, dess historielusta, ifrågasätts. Bilden blir påtaglig. Landskapet målas hela tiden, men om det inte leds tillbaka till myllan, till kroppen, blir det aldrig mer skavande hemvant. En scen på en campingplats natur-kultur målas intimt i rosa pastell, som om blickfonden hade en hudlik insida som plötsligt fläkts upp. I en serie vykort visas naturen arrangerad, brukad men omhändertagen av de som rör vid dess öppningar, hål, sår, källor, hemligheter, drömmar och fantasier."*⁵

🔗 LANDSKAPSMÅLNINGAR

Material	Utomhusscenen byggd i trä och betong
Konstnär	Åsa Jungnelius
Plats	Gökaskratts camping, Hovmantorp
Invigd	2016

Sven Pihlström

Sven Pihlström, (1912–1993), levde och verkade i Kosta. Anställd som mosaikdesigner vid Kosta glasbruk 1951, konstnär och skulptör. Sven studerade vid Otte Skölds målarskola i Stockholm och han företog studieresor till Norge, Danmark, Frankrike och Italien på 1950-talet. Många av hans mosaikverk pryder väggar runtom i Småland bl. a matsalen i Älghults skola, Lustigkulla skola, Ekebergas gamla kommunhus, och Växjö kommunhus. Pihlström finns representerad på regional nivå.⁶

Mosaikväggen uppfördes i maj 1964 av plattsättaren Nils Pettersson från Kosta efter komposition av konstnären Sven Pihlström. Mosaikbitarna på 2x2 cm levererades på uppklistrade kartor och sattes upp på betong. Signaturen befinner sig högst upp till höger på mosaikväggen. Om man sneddar över torget och går upp för trappan så finner man den högst upp på krönet. Väggen uppges vara 105 m² och kostnaden uppgick till 85 kronor per kvadratmeter 1964.⁷

➤ MOSAIKVÄGG

Material	Mosaik
Konstnär	Sven Pihlström
Plats	Kronborgstorget, Hovmantorp
Invigd	1964

Lars Brander

Lars Brander, (1930–2008), född i Stockholm. Självlärd skulptör, studerade teologi och pedagogik 1948–1952, arbetade som konstlärare och illustratör 1953–1968. Skulptör på heltid 1969–2008, återvände till Sverige och flyttade till Kosta 2001 efter många verksamma år i Tyskland. Brander skulpterade gärna i stål, granit och akrylglas.

"Formspråket blev stort när det gäller plexiglas för Brander när han nere i Tyskland upptäckte dess lyster och magi."⁹ Brander eftersträvade ofta motiv från människokroppen och "formspråket kommer oftast från det organiska"¹⁰ och "föreställande med både geometriska och organiska former."¹¹ "Han menar att han leker fram sin konst, många värker fram den."¹²

➤ INRE RÖRELSE

Material	Röd svensk granit
Höjd	3,9 meter
Bredd	0,8 meter
Konstnär	Lars Brander
Plats	Bruno Mathssons Glashus, Kosta
Invigd	2008, skulpturen är flyttad från Tyskland.

Konst i privat ägo

Minnes- stenar

MINNESSTEN

Minnessten rest 1951 av Lessebo AB och Lessebo hembygdsförening till minnet av Lessebo bruks grundare, Erik Knutsson. Bruket grundades 1660.

➤ MINNESSTEN

Material	Sten
Plats	Intaget, Lessebo bruk
Invigd	1951

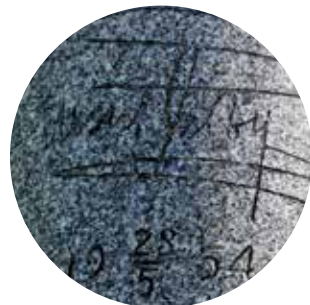

KUNGASTENEN

Gustav VI Adolf var på visit 1954 på pappersbruken i Lessebo. Kungen signerade en stenväls som hade använts vid bruket och som sedan placerades i Intaget.

➤ KUNGASTENEN

Material	Stenväls
Plats	Intaget, Lessebo bruk
Invigd	1954

Okänd konstnär

Hjalmar Branting (1860–1925) är en av den svenska arbetarrörelsens mest kända företrädare och blev socialdemokraternas första statsminister 1920. Han arbetade även med internationella frågor och tilldelades Nobels fredspris 1921 tillsammans med norrmannen Christian Lange.¹³

► BYST HJALMAR BRANTING

Konstnär Okänd

Plats Väster om Folkets hus i Lessebo. Privatägd.

Karl-Gustav Holmevi

Karl-Gustav Holmevi, lokal skulptör, Emmaboda.
Karl-Gustav arbetar med motorsåg där han skapar livfulla figurer utifrån trädets egna natur och struktur. En hel del av Holmevis verk finns att beskåda kring Emmaboda.

"I morgongryningen den 4 april 1850 samlades vid Åkerby vägsköld, enligt Vilhelm Moberg, de första utvandrarerna från Ljuders socken för att anträda den långa och svåra resa till Amerika".¹⁴

➤ UTVANDRARMONUMENT

Material	Ek
Skulptör	Karl-Gustav Holmevi
Plats	Ljuder
Ägare	Ljuders hembygdsförening
Invgit	2006 av landshövding Lars-Åke Lagrell

Vicke Lindstrand

KOSTA GLASBRUK

Viktor (Vicke) Lindstrand (1904–1983), Född i Göteborg, multikonstnär och svensk formgivare, verksam vid Orrefors 1928–1940, konstnärlig ledare vid Uppsala-Ekeby AB 1942–1950 och vid Kosta Glasbruk 1950–1973. Samarbetade med Studioglashyttan i Åhus 1977–1983. Efter åren hos Orrefors fanns ett avtal som hindrade Lindstrand att vara verksam med glas under tio år, vilket gjorde att han bytte bana till keramik och började vid Uppsala-Ekeby. Han har fyra monumentala glasskulpturer, de tillverkades genom att limma ihop åtta millimeter tjocka glasskivor från Emmaboda glasbruk. Tre av skulpturerna var beställningsverk, Ikaros nål i Stuttgart, Grön eld i Umeå och Prisma i Norrköping. Den fjärde finns att beskåda i Växjö – Legend i Glas.¹⁵

Lindstrand har haft stor betydelse för Kosta glasbruks utveckling och anseende. Lindstrand finns representerad vid Nationalmuseum, Stockholm.¹⁶

➤ GLASBLÅSARPIPOR

Material	Metall och glas
Konstnär	Vicke Lindstrand
Plats	Placerad bredvid entré till Kosta Boda Art Gallery
Invigd	Okänt

*Glasblåsarverktyg
Vicke Lindstrand, 60-talet*

Vicke Lindstrand

FOLKETS HUS, KOSTA

Vicke Lindstrand har tillsammans med andra lokala konstnärer, utsmyckat och inrett Kosta Folkets Hus. Oljemålningen, golvet, skulpturen glasblåsarpipor i foajén och biografens 50-tals färgsättning är Lindstrand design.

Biografens ursprungliga färger har plockats fram efter renovering av föreningen Folkets Hus. Vicke Lindstrand ritade allt från glasobjekt till sin egen konstnärsvilla som finns i Kosta.

Färgkombinationen i biografen och terazzogolvet i foajén är skapad på 60-talet.

Sven Pihlström

Kosta var huvudort i Ekeberga landskommun fram till 1971 då området gick upp i Lessebo kommun. Pihlström fick uppdraget att smycka entrén till kommunalhuset med mosaik. Väggens föreställer tre typiska yrkeskategorier för trakten: lantarbetare, glasarbetare och skogsarbetare.¹⁷

➤ MOSAIKVÄGG

Material	Mosaik
Konstnär	Sven Pihlström
Plats	Ekeberga gamla kommunalhus (privatägt)
Invigt	1961

OBS! Entrén får ej beträdas då det är en privatbostad!

Göran Wärff vill med detta konstverk hylla sliperiet för deras flit, och har därför återanvänt de förbrukade slipskivorna till ett nytt konstverk.

Göran Wärff

Göran Wärff (1933), internationell formgivare och glaskonstnär. Wärff bedrev arkitektstudier på tekniska högskolan, Braunschweig, Tyskland, 1956–1958 och konsthantverk på Hochschule für Gestaltung, Ulm, 1958–1959.

Wärff hämtar sin inspiration i naturen och berättar "om hur man kan se luften vibrera vid horisonten och i öknerna. Wärff "spekulerar i att sättet hur han använder färgvalen på har sin grund i vistelsen i Sydney där han var lärare och hade sin egen studio."¹⁹

➤ ÅTERBRUK – HYLLNING TILL SLIPERIE

Material Slipskivor och glas
Konstnär Göran Wärff
Plats Hyttgården, Kosta glasbruk

Göran Wärff

*"Wärff vill med glaset skapa en boning åt ljuset, värmen och det sinnliga. Sedan han kom till Kosta Boda som formgivare 1964 har han skapat glas som tar till vara ljuset. Med exakt skärning och precis slipning av den ofta färgade, alltid stilrena formen skapar han kompromisslösa föremål med liv och rörelse."*¹⁸

Innergården på Kosta Boda Art Gallery är fylld med Göran Wärffs konst och det krävs tid för eftertanke, att stanna upp, pausa och se sig omkring för att upptäcka alla konstverk.

» UTMHUSKONST

- Material** Glas och metall
Konstnär Göran Wärff
Plats Innergården, Kosta Boda
Art Gallery, Kosta
Invigd Okänt

Göran Wärff

Konstnären och hans staffli finns i bersån, ta en paus på bänken och betrakta konstverken ni är omgivna av. Bänkarna är gjorda enligt samma metod som betongplattorna vid Kosta Boda Art Hotels entré.

► TID FÖR EFTERTANKE

Material Glas, betong och metall

Konstnär Göran Wärff

Plats Hyttgårdens berså,
Kosta glasbruk

Invigd Okänt

Göran Wärrff

“Under sin karriär har Wärrff utfört en makalös lista av offentliga utsmykningsuppdrag, däribland Operahuset i Sydney, Al Salama sjukhus i Saudiarabien, Domkyrkan i Växjö och Abu Dhabi moskén. Man kan njuta av Görans verk på de flesta kontinenter. Han finns representerad på design- och glasmuseer i USA, Japan, Australien, Europa och Sydafrika”²⁰

➤ HYTTGÅRDEN

Material Glas, metall och sten
Konstnär Göran Wärrff
Plats Hyttgården, Kosta glasbruk

Kjell Engman

Kjell Engman (f.1946), internationell känd svensk glaskonstnär, konstnär och formgivare, född i Stockholm. Växte upp med musiken närvarande i sitt hem och började sin bana som musiker i ett band. Han levde dubbelt liv med musik på kvällarna och ett vanligt jobb dagtid, innan han bytte bana helt och började studera vid Konstfack i Stockholm 1973. Engman tog ett sabbatsår 1976 och hamnade på Åfors glasbruk, där fascination för glaset och dess egenskaper föddes. Engman har varit formgivare hos Kosta Boda sedan 1978.

Engman uttrycker sig ofta med starka färger och har gärna med motiv från naturen eller musikinstrument i sina konstverk. Engmans konstverk finns att beskåda runt om i världen.²¹

➤ KOSTA BODA ART GALLERY

Material	Glas och metall
Konstnär	Kjell Engman
Plats	Framför Kosta Boda Art Gallery, Kosta

Bertil Vallien

Bertil Vallien (f.1938) från Stockholm, är Sveriges mest berömde glaskonstnär.²² Vallien är främst känd för sina sandgjutningar, mångfaldigt prisbelönt och är flitigt representerad på världens museer.²³

Vallien började sin karriär, som målarlärning på sin fars företag där han bestämde sig för att bli konstnär. Studierna bedrevs på konstfack 1955 med keramik som inriktning.

Vallien började vid Åfors glasbruk 1963 och kom till Kosta glasbruk 2012 där han arbetar idag. Konstverk av Vallien finns att beskåda världen över och närbeläget kan man åka och titta på altarskåpet i Växjö domkyrka. Vallien finns representerad vid Nationalmuseum i Stockholm.

I verksamheten började man att experimentera med smide och smide i kombination med glas och trä, det uppkom under 1970-talet då företaget Boda smide kom till.²⁴

➤ SMIDESSKULPTUR

Material	Smide
Konstnär	Bertil Vallien
Smed	Horst Graf
Plats	Hyttgården, Kosta glasbruk
Invigd	1978

➤ **DELAD ENHET**

Material Röd svensk granit
Konstnär Lasse Brander
Höjd 2,35 m
Bredd 1,35 m
Plats Storavägen 96, Kosta

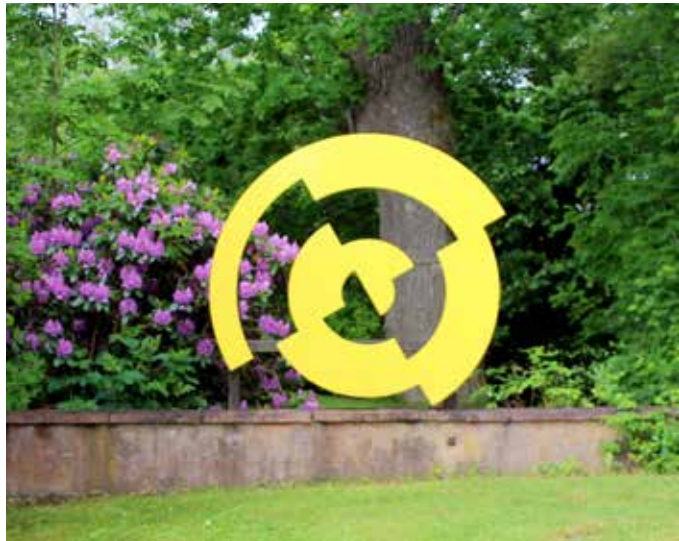
"DELAD ENHET"
KONSTNÄR: LASSE BRANDER

SVENSK RÖD GRANIT
HÖJD: 235CM, BREDD: 135CM,
JORDLEK: 30CM+58CM MÅRKLATT
LÅD, HURSEN, POLERAD, FLAMM

➤ **ÄLG**

Material Rundjärn
Smed Lars Karlsson Smide
Plats Storavägen 96, Kosta
Invigd 2015

Vickes Villa, Branders trädgård

Konstverken ägs privat, vilka finns att beskåda från cykelvägen som går förbi Branders trädgård (Vicke Lindstrands hus). Konstverken vid huset är framställda i olika material, bland annat plåt, plexiglas, diabas och granit.

Obs! Gräsmattan får ej beträdas då det är en privatbostad!

Utsmyckningar och arrangemang i kommunen

Företagsföreningen Abbakuse skapades på 90-talet med syfte att utsmycka och försköna Hovmantorp. Föreningen fick med hjälp av projektmedel från EU möjlighet att installera en fontän i Fibbleådammen. Installationen blev inte långvarig i dammen förrän man fick flytta på fontänen och placera den på dess nuvarande plats i Rottnen, synlig från strandpromenaden i Hovmantorp. Ett annat av projekten var "ljus i

høvet" där man sedermera tillsatte ljus i fontänen, vilket gör att man sena kvällar kan uppleva att det nästan brinner i sjön.

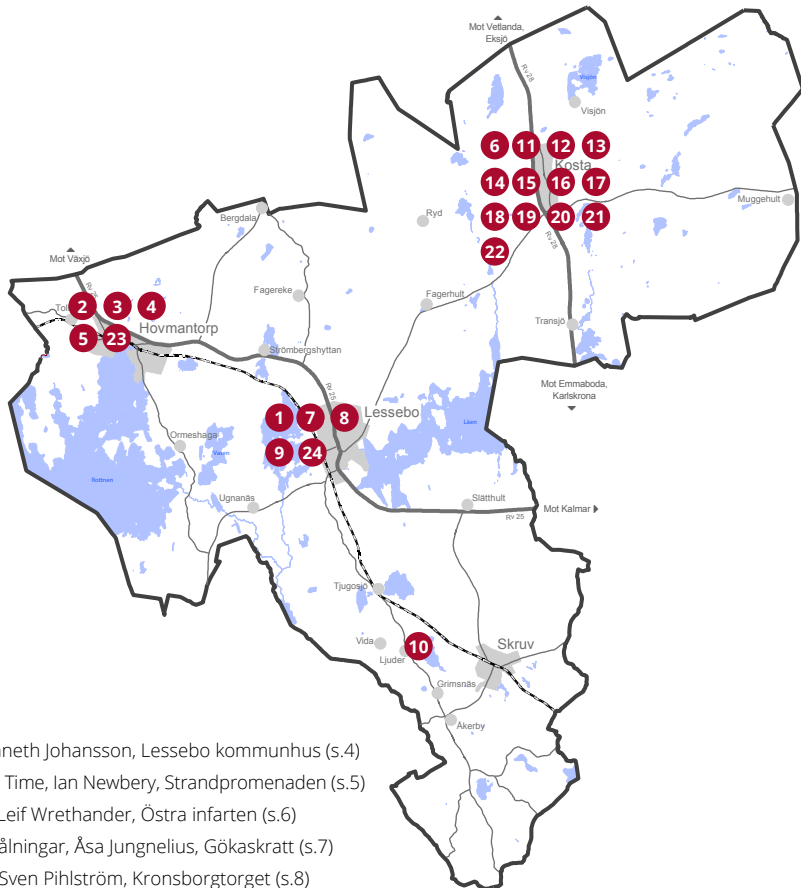
Sören Mörch är parkarbetare hos Lessebo kommun. Han utsmyckar bland annat den östra rondellen och västra infarten, väg 25. Mörch skapar egna kreationer efter fantasi, årstider och olika högtider.

REFERENSER

- ¹ http://www.regionkronoberg.se/globalassets/om-region-kronoberg/projektstod-fonder/gro-na-kronoberg-2025_beslutad_17_juni.pdf hämtad 2017-11-27
- ² <https://www.raa.se/kulturarvet/foremal-och-samlingar/offentlig-konst/>
- ³ Nilsson, Anders, Lönsboda skulpturgrupp. <http://greater-copenhagen.net/lonsboda-skulpturgrupp/#> (2017-06-29)
- ⁴ Skulptörförbundet, Ian Newbery - Skulptörförbundet. <http://www.skulptorforbundet.se/medlemmar/ian-newbery> (2017-06-30)
- ⁵ Jungnelius Åsa, Residence-in-Nature och symposiet Skala 1:1, 2016, Region Kronoberg och Växjö Kommun, i samverkan med Konstnärsnämndens internationella program för bild och formkonstnärer, laspis. Tillgänglig: <http://residence-in-nature.se/project/residence-in-nature/#574844cd8142a> (hämtad 2017-06-29)
- ^{6,7,17} Palmblad, Samuel, Kosta mosaik: glas uppåt väggarna, Kulturspridaren, Växjö, 2016. s.1, 66
- ⁸ Hovmantorp förr och nu. <https://sv-se.facebook.com/Hovmantorp-f%C3%B6rr-och-nu-781264275218337/> (hämtad 2017-07-03)
Om du vill läsa mer om sägner i Hovmantorp : Härsing, Ingmarie, Samuelsson, Folke & Pettersson, Åke (red.), Sagor - sägner runt Hovmantorp: ett projektarbete, Kvarndammskolan, Hovmantorp 1990-1992, Hovmantorp-Furuby hembygdsfören., Hovmantorp, 1993
- ^{9,10,11,12} Larsson, Marie. (2008). Att vara konstnär i glesbygd : Konstnärer i Lessebo kommun från 1950 till 2007. Kandidatuppsats i konst och bildvetenskap. Växjö universitet, Institutionen för pedagogik, Hämtad från <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:vxu:diva-2343> (2017-06-30) s. 32,
- ¹³ Nationalencyklopedin, Hjalmar Branting. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/hjalmar-branting> (hämtad 2017-06-26)
- ¹⁴ Sveriges hembygdsförbund. Ljuders Hembygdsförening, URL: <https://www.hembygd.se/ljuder/> (2017-06-30)
- ^{15,16} Margareta Artéus Thor & Lars Thor, ArteusochThor.se, <http://arteusochthor.se/2012/01/01/vicke-lindstrand-en-man-med-pondus-och-humor/> (2017-07-03) Artikeln är tidigare publicerad i Auktionstidningen för Stockholms Auktionsverk 2004
- ^{18,19,20} Kosta Boda, Kosta Boda Art Gallery, Göran Wärff. <http://www.kostaboda-artgallery.se/artist/goran-warff> (hämtad 2017-06-13)
- ²¹ Engman, Kjell. [kjellengman.com, http://www.kjellengman.com/images/levnads_historia_10.jpg](http://www.kjellengman.com/images/levnads_historia_10.jpg), (2017-07-03)
- ^{22,23} <http://kostaboda.se/formgivare/bertil-vallien> (hämtad 2017-06-19)
- ²⁴ Jonsson, Magdalena (red.), Kosta glasbruk: kulturhistorisk guide i glasbruksmiljö, Länsstyrelsen i Kalmar län, Kalmar, 2015

START TACK FÖR RUNDVANDRING OCH INFORMATION:

Ljuder hembygdsförening
Ekeberga hembygdsförening
Lessebo hembygdsförening
Furuby-Hovmantorp hembygdsförening
Sören Mörch, parkarbetare, Lessebo kommun

- 1 Passage, Kenneth Johansson, Lessebo kommunhus (s.4)
- 2 Ackumulatad Time, Ian Newbery, Strandpromenaden (s.5)
- 3 Jätten Buse, Leif Wrethander, Östra infarten (s.6)
- 4 Landskapsmålningar, Åsa Jungnelius, Gökaskratt (s.7)
- 5 Mosaikvägg, Sven Pihlström, Kronsborgstorget (s.8)
- 6 Inre rörelse, Lars Brander, Bruno Mathssons Glashus (s.9)
- 7 Minnessten, Lessebo bruk (s.11)
- 8 Kungastenen, Lessebo bruk (s.11)
- 9 Byst Hjalmar Branting, Lessebo Folkets hus (s.12)
- 10 Utvandrarmonument, Karl-Gustav Holmevi (s.13)
- 11 Glasblåsarpipor, Vicke Lindstrand, Kosta Boda Art Gallery (s.14)
- 12 Vicke Lindstrand, Kosta Folkets hus (s.15)
- 13 Mosaikvägg, Sven Pihlström, Ekeberga gamla kommunalhus (s.16)
- 14 Återbruk, Göran Wärff, Kosta Glasbruk, hyttgården (s.17)
- 15 Göran Wärff, Kosta Boda Art Gallery, innergården (s.18)
- 16 Göran Wärff, Kosta Glasbruk, hyttgårdens berså (s.20)
- 17 Göran Wärff, hyttgården (s.22)
- 18 Kjell Engman, Kosta Boda Art Gallery (s.23)
- 19 Smidesskulptur, Bertil Vallien, hyttgården (s.24)
- 20 Delad enhet, Lars Brander, Storavägen 96 (s.25)
- 21 Älg, Lars Karlsson Smide, Storavägen 96 (s.26)
- 22 Vikes Villa, Lars Branders trädgård (s.27)
- 23 Fontän i Rottnen, Hovmantorp (s.28)
- 24 Utsmyckningar i rondell, Lessebo (s.29)

